

AZ MTA GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK AZ MTA DOKTORA TUDOMÁNYOS CÍM MEGSZERZÉSÉÉRT INDÍTOTT ELJÁRÁSBAN VALÓ KÖZREMŰKÖDÉSÉRŐL

Ezt az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvénnyel, a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Alapszabályával és Ügyrendjével, az MTA Doktori Szabályzatával (az MTA Közgyűlése 2018. május 7-én fogadta el, hatályba lépett 2018. május 8-án), valamint Doktori Tanácsának Eljárási Szabályzatával és Ügyrendjével együtt kell alkalmazni.

I.

Eljárási szabályok

A doktori ügyekben eljáró és közreműködő testületek és személyek

(D. Sz. II. fejezet 7., 13., 14. §)

1. §

(1) Az MTA doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban (a továbbiakban: doktori eljárás) testületként jár el az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya (a továbbiakban: osztály) és az osztály tudományos bizottságai (a továbbiakban: bizottság), amelyek a következők:

Állam- és Jogtudományi Bizottság
Gazdaságtudományi Doktori Bizottság
Hadtudományi Bizottság
Politikatudományi Bizottság
Regionális Tudományok Bizottsága
Szociológiai Tudományos Bizottság
Nemzetközi és Fejlődéstanulmányok Doktori Bizottság
a demográfiát érintő ügyekben – a megjelölt szubdiszciplína alapján – vagy a Szociológiai Tudományos Bizottság vagy a Gazdaságtudományi Doktori Bizottság a Demográfiai Osztályközi Állandó Bizottság doktor tagjaival kiegészítve dönt.

(2) A doktori eljárásban a jelen Ügyrendben, illetve a vonatkozó akadémiai szabályozásokban külön meghatározott esetekben saját hatáskörében járhat el az osztály elnöke, a bizottság elnöke és az előterjesztők.

(3) A doktori eljárásnak az osztályt érintő ügyszakában az eljárással kapcsolatos szervezési és végrehajtási feladatokat az osztály titkársági szakreferense (osztálytitkár) – az MTA Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) Titkárságával együttműködve – látja el.

Az eljárás megindítása

(D. Sz. III. fejezet 24., 29. §)

2. §

Az osztály doktori ügyben a Doktori Tanács elnökének az osztály elnökéhez címzett megkeresésére jár el. A megkereséshez a kérelmező által benyújtott valamennyi iratot (a továbbiakban: iratok) a Doktori Tanács Titkársága küldi meg az osztálynak, és biztosítja a kérelmező elektronikus úton beküldött irataihoz való hozzáférést.

Illetékesség

(D. Sz. 29–31. §)

3. §

(1) Az osztály elnöke a Doktori Tanács elnökének megkeresését – a beérkezésétől számított 15 napon belül – megvizsgálja abból a szempontból, hogy az eljárás lefolytatására az osztály tudományág szerint illetékes-e. Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az osztály határideje 30 nap.

(2) Az illetékesség vizsgálata során a D. Sz. rendelkezéseit (29–31. §) kell alkalmazni.

(3) Ha az osztály elnöke megállapítja az osztály illetékességét az eljárásra, kijelöli az ügy előkészítésére a tudományszak szerint illetékesnek tartott tudományos bizottságot, és az iratokat megküldi a bizottság elnökének.

4. §

A tudományos bizottság nevében a bizottság elnöke az iratok kézhezvételétől számított 15 napon belül nyilatkozik a bizottság illetékességéről a D. Sz. 30. §. (1) és (3) bekezdése szerint (amennyiben a bizottság illetékesnek tartja magát, elindítja a doktori habitusvizsgálati eljárást; ha illetékességének hiányát állapítja meg, a kérelmet visszaküldi az osztálynak). E határidő elteltével – ha a bizottság elnöke más irányú nyilatkozatot nem tesz – a bizottságot illetékesnek kell tekinteni az eljárás lefolytatásának előkészítésére.

Az osztály elnöke a habitusvizsgálati illetékességéről szóló nyilatkozatát megküldi a Doktori Tanács elnökének (D. Sz. 30. §. (4)).

Ha a bizottság az illetékességének hiányát állapítja meg, állásfoglalását érdemi indoklással köteles ellátni.

Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az illetékességre vonatkozó alapelveket, döntéseket és nyilatkozatokat a D. Sz. 16. és 30. §. szabályozza. Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az Osztály eljárása:

(1) A pályázó bizottsági hovatartozásának megítélését előnyben kell részesíteni, de az Osztály, az érintett doktori bizottságok elnökei közötti egyeztetéssel (szükség esetén az Osztály doktori ügyeket felügyelő tagjának bevonásával) megvizsgálja és felülbíráhatja azt. Mindenekelőtt eldöntik, hogy a pályázat „valódi” interdiszciplináris, azaz egyenrangúan több, elkülönülő tudományterülethez/tudományághoz tartozik, vagy egyértelműen eldönthető, hogy mely doktori bizottsághoz tartozik elsődlegesen, s azon túl még mely további doktori bizottság(ok)hoz. A bizottságokhoz való besoroláskor elsősorban a benyújtott értekezés témáját kell alapul venni.

- (2) Az interdiszciplináris kérelem esetén az Osztály az elutasítást kéri a Doktori Tanácstól,
- a) ha az Osztálynak a kérelmező által megnevezett doktori bizottságainak egyike sem tartja illetékesnek magát, alapos és részletes indoklással alátámasztva, az eljárás lefolytatásában,
  - b) ha van, de csak egy magát illetékesnek tartó doktori bizottság, akkor az Osztály felajánlja a kérelmezőnek, hogy módosítsa interdiszciplináris kérelmét, ennek hiányában az eljárás megszüntetését kéri a Doktori Tanácstól.
- (3) A pályázat elbírálásának folyamata:
- a) Minden interdiszciplináris pályázatnak „gazda” doktori bizottság(ok)hoz kell tartoznia, amely(ek) megszervezik a pályázat elbírálását.
  - b) Osztályon belüli „valódi” interdiszciplináris pályázat esetén mindegyik bizottság „gazda” bizottságként kezeli a pályázatot, tehát külön-külön teljes értékűen bírálja el. A pályázatot elbíráló doktori bizottságok közösen tesznek javaslatot az Osztálynak a védési bizottságra és a bírálókra.
  - c) Ha egyértelműen megjelölhető az elsődleges doktori bizottság, akkor az lesz a „gazda” bizottság. Ha csak egy további közreműködő doktori bizottság érintett a doktori eljárásban, akkor annak elnöke gondoskodik a saját szakterületéről referálói vélemény elkészítéséről, és delegálja az elsődleges bizottságnak a pályázatot elbíráló ülésre saját bizottsága referálóját (a vélemény készítőjét) és saját bizottságának további három tagját, akik szavazati joggal vesznek részt az elsődleges doktori bizottságnak az adott interdiszciplináris pályázatot értékelő, velük kibővített ülésén. Ilyen esetekben tehát ezen együttes ülés értékelése és javaslata kerül az Osztály felé.
  - d) Ha az elsődlegesen túl kettő vagy több további közreműködő doktori vagy tudományos bizottság érintett az Osztályon belül, akkor a pályázat értékelésére egy 10-12 főből álló eseti multidiszciplináris bizottságot kell létrehozni. Ebben az esetben különösen fontos, hogy az összes érintett doktori bizottság súlyának megfelelően képviselve vegyen részt az értékelési vitában. A bizottság tagjaira az érintett doktori bizottságok elnökei tesznek javaslatot a saját bizottságuk tagjai közül, és a bizottság összetételéről – az Osztály doktori ügyeket felügyelő tagjának véleményét figyelembe véve – az Osztály elnöke dönt.
  - e) Osztályokon átnyúló inter-, ill. multidiszciplináris pályázatok esetén a pályázat értékeléséről, és előterjesztésről mindegyik érintett Osztály ülésének szavaznia kell. A résztvevő Osztályok érintett tudományos bizottságai 10-12 főből álló eseti tudományos bizottságot is létrehozhatnak a pályázat értékelésére és közös javaslatuknak az érintett Osztályok elé terjesztésére.
- (4) Vannak olyan tudományágak, amelyeknek van önálló tudományos (al)bizottsága, de azok nem rendelkeznek önálló jogkörrel doktori pályázatok elbírálására (pl. jövőkutatás, statisztika, demográfia). Az ilyen tudományágakban doktori címre pályázók kérelmük a megjelölt (több esetén valamelyik) „gesztor” doktori bizottságnak címzik. A gesztor bizottságba állandó vagy eseti jelleggel, a pályázójukat értékelő ülésre, szavazati joggal be kell vonni az adott (al)bizottság doktorait és akadémikusait, illetve tanácskozási joggal az (al)bizottság elnökét is, ha nem tartozna az előbbieik közé. Az utóbbit be kell vonni a bizottsági referálók kijelölési folyamatába is.

A tudományos/doktori bizottság feladatai

(D. Sz. 14., 15., 33. §)

5. §

(1) A bizottság az osztály elnökének kijelölése alapján jár el, és látja el a D. Sz. 14. és 15. § (1), (2) és (3) bekezdésében meghatározott feladatokat. A bizottság a doktori kérelemben foglaltak vizsgálatát az iratok hozzá való beérkezésétől számított 90 napon belül folytatja le. Ezen időtartamból az előterjesztőknek 45 nap áll rendelkezésükre előterjesztésük elkészítésére. A bizottság érdemi állásfoglalását a fenti határidőn belül írásban közli az osztálynak.

(2) A benyújtott pályázati anyagot vizsgáló előterjesztők és a bizottság feladata az adatok helyességének ellenőrzése. A bizottság feladata a tudományometriai szempontokat is figyelembe vevő komplex habitusvizsgálat lefolytatása.

A tudományos/doktori bizottság eljárása

(D. Sz. 14., 15., 17–19., 21., 33. §)

6. §

(1) A doktori eljárásban a kérelmező tudományos tevékenységének vizsgálatát és a vizsgálat eredményeit az ügyben eljáró testületek számára (a bírálóbizottság előtt lefolytatandó nyilvános vita kivételével) az előterjesztők mutatják be. A tudományos bizottság elnöke az iratokat – előterjesztés elkészítése érdekében – két szakértőnek (előterjesztők) adja át, akik közül legalább az egyik a bizottság tagja. Az előterjesztők előterjesztésüket a kérelmező tudományos munkásságáról, az eljárás lefolytatásának lehetőségéről (D. Sz. 24. §) és a lehetséges hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottságról egymástól függetlenül, írásban nyújtják be a bizottságnak. Rövid értekezés benyújtása esetén a kérelmező korábbi tudományos teljesítményét publikációi alapján elemzik.

(2) A bizottság elnöke felkéri az előterjesztőket, hogy a kérelmező által benyújtott Közleményjegyzék, Publikációs adatlap és Tudományos közéleti adatlap adatait tételesen értékeljék a D. Sz. 33. § (2), (5) és (8) körében az alábbi szempontok alapján:

- a) a publikációs jegyzék tudományometriai adatai;
- b) a tudományos munkásság idézettisége;
- c) a kérelmező tudományos közéleti aktivitása;
- d) a pályázó kutatómunkájának tartalma és tudományos jelentősége az adott szakterület sajátosságaihoz viszonyítva,
- e) a tézisekben szerepelnek-e saját új eredményként a pályázó által vezetett vagy társszerzői együttműködésével készített és a doktorjelölt(ek) által megvédett (vagy védésre benyújtott) PhD tézispontok. Az előterjesztők a pályázó téziseinek és a pályázó PhD-hallgatói téziseinek összehasonlítását az Országos Doktori Tanács honlapján szereplő adatok, valamint társszerzős publikáció esetén a pályázó végzett PhD-hallgatóinak nyilatkozata alapján végzik.

Az előterjesztők e szempontokat egyenként vizsgálják. Mind a négy esetben szöveges elemzést nyújtanak a jelölt teljesítményéről, nyilatkoznak arról, hogy az megfelel-e a tudományos bizottság doktori követelményrendszerének, és 'kiemelkedő', 'közepes' vagy 'gyenge' minősítéssel értékelik azt. Végül az értékelést összegezve nyilatkoznak arról, hogy támogatják-e a doktori eljárás elindítását.

(3) A D. Sz. 33. § (2) és (4) bekezdés alapján a vizsgálat során nem kerül sor a doktori mű érdemi részletes vizsgálatára; a mű formájával és tartalmával csak annyiban kell foglalkozni, hogy megállapítható legyen:

- a) a kérelmező helyesen jelölte-e meg a szakterülete(ke)t;
- b) a doktori mű elbírálásra formailag alkalmas-e;
- c) rövid értekezés benyújtása esetén az értekezés alapján az eljárás lefolytatható-e;
- d) kik lehetnek azok a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottsági tagok, akik leginkább részt vehetnek a doktori bírálati eljárásban.

(4) A bizottság valamennyi tagjának legalább 8 nappal az ülés előtt elektronikus formában vagy írásos formában papíralapon meg kell küldeni a kérelmező tudományos munkásságának összefoglalását, publikációs jegyzékét, hivatkozási jegyzékét és a bizottsági előterjesztők írásos véleményét, valamint biztosítani kell számukra a kérelmező által elektronikusan benyújtott anyaghoz való hozzáférést is.

(5) A bizottság az előző bekezdésekben említett előterjesztéseket érdemben tárgyalja, és különös tekintettel a következő kérdésekre állást foglal, a kérdéseket egymástól elkülönítve:

- a) a kérelmezőnek tudományos munkássága alapján adományozható-e doktori cím (D. Sz. 1. § (1) bekezdés);
- b) a benyújtott doktori mű (D. Sz. 23. §) alkalmas-e elbírálásra; rövid értekezés beadása esetén javasolja-e az osztálynak a rövid értekezés alapján történő eljárás lefolytatását;
- c) kiket javasol hivatalos bírálóknak, illetve a bírálóbizottság tagjainak.

A tudományos bizottság a benyújtott értekezés érdemi részletes vizsgálatát mellőzi; az értekezés tartalmával annyiban foglalkozik, hogy az értekezés elbírálásra formailag alkalmas vagy alkalmatlan-e (ennek keretében nyilatkozik arról, hogy a benyújtott értekezés nem ugyanazon dolgozat-e, amelynek alapján a pályázó korábban PhD- vagy kandidátusi tudományos fokozatát szerezte); illetőleg rövid értekezés alapján az eljárás lefolytatható-e. Az a) és b) pontban foglaltak szerinti állásfoglalást indoklással kell ellátni.

(6) A tudományos bizottság a kérelmező meghallgatását rendelheti el (D. Sz. 33. § (13) bekezdés), ha

- azt az előterjesztések tárgyalásakor szükségesnek tartja,
- az az előterjesztések meghallgatása után szükségesnek látszik.

(7) A doktori eljárásban a tudományos bizottság ülése akkor határozatképes (D. Sz. 14. § (4) bekezdés), ha az ülésen jelen van

- a) az ügy összes előterjesztője, továbbá a bizottság legalább 7 tagja
- b) a bizottságnak a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal a kikötéssel, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat a tagokat, akikkel szemben az eljárásban elfogultság vagy összeférhetetlenség áll fenn. A határozatképességet az Asz. 40. § (7) bekezdés alapján kell megállapítani.

(8) A tudományos bizottság az előterjesztők előzetesen írásban benyújtott véleménye ismeretében tárgyalhatja az ügyet. A bizottság álláspontjának kialakítását szolgáló ülésen a bizottság valamennyi, de legalább 7 tagja részt vesz a D. Sz. 21. §. figyelembe vételével, azonban csak a D. Sz. 14. §-ának (4) bekezdésében megjelöltek szavaznak. A távollévők esetében elektronikus szavazás a doktori eljárás bizottsági ügyszakában nem alkalmazható.

A tudományos bizottság

– a doktori habitusról és a habitusvizsgálat alapján a doktori mű bírálati eljárásra bocsátásáról 1–5 pontos rendszerű szavazással alakítja ki véleményét. A szavazás eredménye akkor pozitív, ha a pontok száma meghaladja a szavazásban részt vevők által adható legnagyobb összesített pontszám 70%-át.

– a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről, valamint a többi kérdésben „igen/nem” szavazatokkal dönt, a tartózkodás nem lehetséges. Érvényes döntéshez a titkos szavazásban részt vevők 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

(9) A tudományos bizottság nyílt szavazással („igen/nem”) dönt ügyrendi és eljárási kérdésekről, a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló javaslatról. Ha titkos szavazást kér a bizottság egy szavazati jogú tagja, azt el kell rendelni.

(10) Az állásfoglalást akkor lehet teljesnek tekinteni, ha mind a (8) bekezdésben részletezett titkos, mind pedig a (9) bekezdésben részletezett, a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló nyílt szavazás ugyanazon a bizottsági ülésen érvényesen lezajlott.

(11) Az ülésre tanácskozási joggal meg kell hívni a Doktori Tanács illetékes tagját is (D.Sz. 14.§ (6) bekezdés).

A tudományos bizottság/doktori bizottság állásfoglalása

7. §

(1) A hivatalos bírálókról és a bírálóbizottság személyi összetételéről az eljárásra bocsáthatóság vizsgálata után akkor is állást kell foglalni, ha a bizottság alkalmatlannak tartja a kérelmezőt a doktori cím megszerzésére. A bizottság az előterjesztők véleménye alapján a hivatalos bírálók, a bírálóbizottság elnöke, titkára és tagjai helyettesítésére tartalékokat (az opponensek esetében legalább kettőt) jelöl meg.

(2) A tudományos bizottság állásfoglalásának azt a részét, amely a pályázó tudományos munkásságának értékeléséről, valamint a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárásról szól (a D. Sz. 23. §-a (5) bekezdésnek megfelelően), szakmai indokolással kell ellátni. Nem kell indokolni a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére vonatkozó javaslatot.

(3) A tudományos bizottság üléséről emlékeztetőt kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemei: az ülés határozatképességének megállapítása, a határozathozatalhoz szükséges minimális szavazati szám, az előterjesztő személye, a szavazásra feltett kérdés, a szavazást megelőző vitában elhangzó érvek, a szavazás eredménye.

(4) A tudományos bizottság üléséről az emlékeztetőt a bizottság titkára készíti el. A bizottság állásfoglalását részletes indokolásával együtt az emlékeztetőbe kell foglalni. A bizottság állásfoglalását – vagyis az ülésről szóló emlékeztetőből szerkesztett kivonatot – a bizottság elnöke és titkára írja alá, és az ülést követő 15 napon belül az előterjesztők írásos véleményével együtt feltölti a doktori eljárás internetes rendszerébe és megküldi az osztály elnökének.

Az osztály eljárása

(D. Sz. 34. §)

8. §

(1) Az osztály a tudományos bizottság állásfoglalását – a beérkezésétől számított 60 napon belül – ülésen tárgyalja. Az ügy előterjesztésére az osztály elnöke – ésszerű határidő megjelölésével – az osztály szakma szerint illetékes egy tagját (a továbbiakban: osztály-előterjesztő) kéri fel. Szükség esetén MTA doktora címmel rendelkező külső szakértőt kér fel.

(2) Az osztály-előterjesztő az írásba foglalt előterjesztését az osztály elnökének adja át. Az osztály-előterjesztő nyilatkozik arról, hogy az illetékes tudományos bizottság két előterjesztője elvégezte-e az Ügyrend (6. § (2) bekezdés) szerint meghatározott értékeléseket.

(3) Az osztály elnöke megvizsgálja az előterjesztést abból a szempontból, hogy tárgyalásra alkalmas-e.

a) Ha az osztály elnöke az előterjesztést tárgyalásra alkalmasnak tartja, felveszi a következő ülés napirendjére, és az osztály titkársági szakreferense közreműködésével gondoskodik róla, hogy az érdemi döntéshez szükséges teljes anyagot – beleértve a kérelmező tudományos előéletét, publikációs, hivatkozási listáját és az érdemi döntéshez szükséges valamennyi iratot – elektronikusan vagy papíralapon az osztály valamennyi tagja az ülés előtt legalább 8 nappal megkapja.

b) Ha az osztály elnöke az előterjesztést nem tartja tárgyalásra alkalmasnak, az osztály-előterjesztőt véleménye kiegészítésére hívhatja fel – megjelölve az előterjesztés hiányosságát –, továbbá a kérelem megítélésére egy további osztály-előterjesztőt is felkérhet azzal, hogy előterjesztését 30 napon belül készítse el. Az ügy tárgyalására akkor kerülhet sor, ha mindkét előterjesztést benyújtották; ilyen esetben az osztály a tudományos bizottság állásfoglalását az előterjesztések beérkezésétől számított 30 napon belül tárgyalja.

(4) Ha az ügyben két vagy több előterjesztés készült, azok csak együttesen tárgyalhatók.

(5) Az osztály ülésére – tanácskozási joggal – a tudományos bizottság előterjesztőit meg lehet hívni.

(D. Sz. 13., 23. §)

9. §

(1) Az osztály ülésén az osztály-előterjesztő nyilatkozik róla, hogy írásbeli előterjesztését fenntartja-e.

(2) Az osztály-előterjesztő nyilatkozata után az osztály elnöke megnyitja a vitát. Az osztály-előterjesztő először az osztály tagjainak kérdéseire válaszol. Ezt követi a kérelmező tudományos munkásságáról szóló érdemi vélemény kifejtése.

A doktori eljárásban a tudományos osztály ülése akkor határozatképes, ha az ülésen jelen van

a) az ügy összes előterjesztője, továbbá

b) az osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele. A szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat a tagokat, akikkel szemben az eljárásban összeférhetetlenség (D. Sz. 21. §) áll fenn. A határozatképességet az Asz. 40. § (7) bekezdésével összhangban a D.Sz. 13. §. (4) b) alapján kell megállapítani.

(3) Az előterjesztés tárgyalását követően az osztály elnöke titkos szavazást rendel el. A tudományos munkásság érdemi megítéléséről az osztály a D. Sz. 13. §-ának (4) bekezdése szerint szavazati joggal rendelkező tagjai titkos szavazással, „igen/nem” szavazatokkal döntenek. Az érvényes döntéshez a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

(4) A tudományos osztály illetékes tudományos bizottsága előzetes állásfoglalásának figyelembevételével dönt arról, hogy a kérelmező által már elért, általánosan elismert, kiemelkedő, nagy hatású tudományos teljesítmények (pl. életmű, tudományos alkotás) vagy a tudományokban általános témaművelési mód alapján a konkrét esetekben a doktori eljárás lefolytatható-e rövid értekezés alapján. A rövid értekezéshez külön összefoglalót kell mellékelni. A rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről „igen/nem” szavazatokkal kell dönten, tartózkodás nem lehetséges. Rövid értekezés alapján akkor folytatható le az eljárás, ha a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó többsége egynemű szavazatával mellette dönt.

(5) Az állásfoglalást és érdemi indokait írásba kell foglalni. A szavazás után az állásfoglalás indokait az osztály elnöke szóban foglalja össze. Az állásfoglalás tartalmát és az indokolást – a megbeszélés során elhangzottak alapján – az osztály titkársági szakreferense foglalja írásba, és az osztály elnöke hagyja jóvá.

(6) Ha a szavazásban részt vevő osztálytag a szavazással kialakított állásfoglalással nem ért egyet, vagy ha az előző bekezdésben említett elnöki összefoglalóban foglaltakat lényegesen másképpen tartja megalapozottnak, az ülést követően 8 napon belül írásban különvéleményt nyújthat be. A különvéleményt az osztály állásfoglalását tartalmazó irathoz kell csatolni.

A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság kijelölése

(D. Sz. 17-18., 36. §)

10. §

(1) A doktori bírálati eljárás a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság felkérésével indul. A hivatalos bírálókat a Doktori Tanács (annak titkára), a bírálóbizottság tagjait a Doktori Tanács Titkárságának vezetője kéri fel, az összeférhetetlenség és elfogultság szabályainak (D. Sz. 21. §) figyelembevételével. A bírálóbizottság kijelölésével az osztály a doktori műben foglalt tudományos eredmények minősítésére vonatkozó szakmai döntési illetékességét a bírálóbizottságra ruházza át.

(2) Indokolt esetben hivatalos bírálóként legfeljebb egy külföldi szakember is megbízható (D. Sz. 18. §).

(3) Hivatalos bírálónak az osztály három szakembert (és két tartalékot) jelöl ki. Közülük legfeljebb egy lehet PhD-fokozattal rendelkező, amennyiben az érintett szakterületnek megfelelő akadémikus vagy MTA doktora címmel rendelkező személyekből a három kötelezően előírt bíráló nem állítható ki. Ha az osztálynak kikötései vannak arra vonatkozóan, hogy melyik hivatalos bíráló helyett melyik tartalék bíráló járhat el, határozatában erről kifejezetten rendelkeznie kell.

(4) Az osztály-előterjesztő eltérhet a bizottság javaslatától, ha mást javasol e feladat ellátására, javaslatát az osztály ülésén szóban köteles indokolni.

(5) Az osztály a hivatalos bírálók személyéről, a bírálóbizottság személyi összetételéről nyílt szavazással, „igen/nem” szavazatokkal, egyszerű többséggel dönt. Döntését nem kell indokolnia.

11. §

(1) Az osztály elnöke egyetlen iratba foglalva küldi meg a Doktori Tanács elnökének az osztály állásfoglalását, amely általában két, rövid értekezés benyújtása esetén három részből áll:

- a) javaslat a doktori habitusvizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának megítéléséről és a bírálati eljárás lefolytatásáról;
- b) nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye van-e olyan kiemelkedő és nagy hatású, hogy a doktori eljárás rövid értekezés alapján is lefolytatható;
- c) döntés a doktori mű formai alkalmasságáról (nyílt szavazás igen-nem)
- d) a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölése.

Csatolja az osztály-előterjesztő írásos előterjesztését. Megküldi továbbá az osztály az ügyben eljáró tudományos bizottságának a kérelmező habitusvizsgálati eljárására vonatkozó jegyzőkönyvét a bizottság állásfoglalásával, a szavazás részletes eredményével, valamint csatolja a bizottsági ügyszakban eljárt két előterjesztő írásos véleményét.

(2) A Doktori Tanács elnöke tájékoztatja az osztály elnökét arról, hogy az eljárás engedélyezéséről és a vitára bocsátásról a Doktori Tanács milyen döntést hozott.

Eljárás a nyilvános vita után

(D. Sz. 44. §)

12. §

(1) A nyilvános vita után – három napon belül – a bírálóbizottság elnöke a bírálóbizottság írásba foglalt és indoklással ellátott állásfoglalását az MTA Doktori Tanácsa Titkárságának nyújtja be, amely az állásfoglalást haladéktalanul továbbítja az osztálynak.

(2) Az osztály megvizsgálja a bírálóbizottság állásfoglalását. Az osztályülésen előterjesztő a bírálóbizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottság általa felkért tagja.

(3) Az osztály a D. Sz. 13. § (2) bekezdés g) pontjának megfelelően a bírálóbizottság állásfoglalása alapján javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítélését illetően. Ha ügyrendi vagy tudományetikai kifogás merül fel, akkor az osztály titkos szavazással dönt, hogy ügyrendi kérdésben a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságához, tudományetikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához fordul-e. Erről szóló határozatát az osztály megküldi a Doktori Tanácsnak. A cím odaítélésére vonatkozó javaslat elutasításának indoka csak a 44. § (2) és (3) bekezdésben meghatározott (ügyrendi vagy tudományetikai) ok lehet, azaz az értekezés tudományos értékeiről, a cím odaítélésének szakmai kérdéseiről ebben a fázisban az osztály – a szabályzatoknak megfelelően - már nem foglalhat állást, ezért erről szavaznia sem szükséges.

13. §

(1) Az eljárás során készült állásfoglalásokat a kérelmező a hatályos szabályzat előírásai szerint megtekintheti.

(2) Az osztály doktori ügyeket július és augusztus hónapban nem tárgyal: az elintézési határidőt ennek megfelelően kell számítani.

II.

Az érdemi vizsgálat elvei

A kérelmező munkássága

(D. Sz. 1., 24. §)

14. §

- (1) A kérelmező munkássága formai és tartalmi ismertetőjegyek alapján ítéltető meg.
- (2) A formai követelmények a kérelmezőnek a tudományos életben való részvételét, jelenlétét igazolják, rendszerint számszerűsíthető adatokkal.
- (3) A tartalmi követelmények a kérelmezőnek a felkészültségét és a tudományterületre gyakorolt hatását, munkássága hatékonyságát, a személyéhez egyértelműen köthető tudományos eredményeket igazolják, rendszerint tudománymérési adatokkal.

Az osztály tudományos /doktori bizottságainak létrehozása

(D. Sz. 14-15. §)

15. §

Az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya tudományos/doktori bizottságainak létrehozása az ASz. és a hozzá tartozó Ügyrend által meghatározott szabályok szerint történik.

16. §

- (1) Az osztály formai és tartalmi követelményeit a Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya doktori minimumkövetelményei tartalmazzák, amelyeket a Doktori Tanács elfogadást követően a Doktori Minimumkövetelmények Tárában rögzít.
- (2) Az osztályok a doktori ügyekre irányadó eljárásrendjeiket az osztályügyrendjük 2. sz. mellékletében szabályozzák és a Doktori Tanács elé terjesztik.

ZÁRADÉK

Az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya 2018. szeptember 26-ai ülésén tárgyalta és fogadta el jelen doktori ügyrendjét.

Az MTA Elnöksége a doktori ügyrendet 2019. június 25-i ülésén hagyta jóvá. A doktori ügyrend 2019. szeptember 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Elnökség által 2015. december 15-én jóváhagyott doktori ügyrend.